

Louisa M. Alcott

O FATĂ
DE MODĂ
VECHE

Traducere din limba engleză de
Maria Băncilă

editura
Σοφία

București

CUPRINS

I. Sosește Polly	5
II. Moda nouă	22
III. Polly are necazuri	39
IV. Lucruri mărunte	54
V. Încurcături	72
VI. Bunica	90
VII. Rămas bun	124
VIII. Șase ani mai târziu	142
IX. Lecții	162
X. Frați și surori	181
XI. Cusături și împunsături	204
XII. Fructul oprit	223
XIII. Partea frumoasă a vieții	242
XIV. Renunțare	263
XV. Probleme de familie	282
XVI. Parada modei	302
XVII. Jocul de-a bunica	316
XVIII. Fata care nu îndrăznește	339
XIX. Tom reușește în viață	354

Redactor: Diana-Cristina Vlad

Imagine copertă: Daniela Chirculescu

Traducere după originalul în limba engleză: Louisa May Alcott, *An Old-Fashioned Girl*, 1870.

© Editura Sophia, pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ALCOTT, LOUISA MAY

O fată de modă veche / Louisa M. Alcott; trad. din lb. engleză de
Maria Băncilă – București: Editura Sophia, 2019
ISBN 978-973136-689-0

I. Băncilă, Maria (trad.)

821.111

I SOSEȘTE POLLY

– E timpul să pleci la gară, Tom.

– Haidem, atunci!

– A, eu nu merg; e prea multă umezeală afară. Mi s-ar strica buclele de tot, dacă ies pe o vreme ca asta; și vreau să arăt bine când vine Polly.

– Doar nu vrei să merg de unul singur, ca să însoțesc o fată pe care n-o cunosc?

Tom se alarmase de parcă sora sa i-ar fi cerut să însoțească o sălbatică din Australia.

– Bineînțeles! Tu trebuie să te duci să o iei; și, dacă nu ai fi așa de morocănos, te-ai putea chiar bucura.

– Ei bine, mie mi se pare urât din partea ta! Știam eu că va trebui să merg, dar ai spus că vii și tu! Să nu te aștepți să mă mai deranjez pentru prietenii tăi altădată! Nici gând!

Și Tom se ridică de pe canapea cu un aer vădit indignat, care ar fi fost mai convingător dacă părul ciufulit și hainele în dezordine nu l-ar fi trădat.

– Hai, nu te supăra; și o s-o înduplec eu pe mama să te lase să-l inviți pe nesuferitul de Ned Miller, la care ții atât, să-ți faci o vizită după ce pleacă Polly, zise Fanny, sperând să-l împace.

– Cât o să stea?, întrebă Tom, aranjându-și hainele cu o mișcare neglijentă.

– O lună sau poate două. Este atât de drăguță... Vreau să stea aici cât timp se va simți ea bine.

– Atunci n-o să stea prea mult dacă am și eu ceva de spus, bombăni Tom, pentru care fetele erau o parte a creației prea puțin importantă.

Așa gândesc băieții de paisprezece ani, și poate că este un lucru bun; căci, plăcându-le să facă tot felul de salturi, au ocazia să se bucure de un salt mare – metaforic vorbind – când, trei sau patru ani mai târziu, devin complet fascinați de „fetele astea plictisitoare”.

– Ascultă! Cum o voi recunoaște pe fata asta? Nu am văzut-o niciodată, și nici ea pe mine. Trebuie să vii și tu, Fan!, adăugă el, oprindu-se în drum spre ușă, la gândul îngrozitor că ar putea fi nevoit să se adreseze mai multor fete necunoscute, înainte de a o întâlni pe cea căutată.

– Ai s-o găsești destul de ușor; probabil va sta și va privi în jur după noi. Cred că te va recunoaște ea, chiar și fără să fii cu mine, pentru că i-am descris cum arăți.

– Atunci nu cred că mă va recunoaște, făcu Tom, nețezindu-și în grabă ciuful cărlionțat și aruncând o privire în oglindă, convins că sora lui nu-l prezentase așa cum se cuvenea. Surorile nu o fac niciodată, după cum știm prea bine „noi, băieții”.

– Pleacă, te rog, altfel întârzii; și atunci, ce o să creadă Polly despre mine?, strigă Fanny, cu tonul acela nerăbdător, deosebit de supărător pentru demnitatea masculină.

– O să creadă că îți pasă mai mult de cum arăți decât de prietenii tăi, și va avea dreptate!

Convins că îi dăduse un răspuns usturător și inteligent, Tom se îndepărtă alene, perfect conștient că întârzia, dar hotărât să nu se grăbească cât timp era urmărit cu privirea, pentru ca apoi s-o ia la fugă cât îl țineau picioarele.

„Dacă aș fi eu președinte, aș da o lege care să le închiadă gura băieților și să nu le mai dea voie să vorbească până cresc mari; fiindcă sunt cei mai enervanți broscoi din lume”, își zise Fanny, urmărindu-l cu privirea pe fratele ei, care se îndepărta în pas de promenadă. Și-ar fi schimbat părerea, dacă l-ar fi putut vedea puțin mai târziu, căci, de îndată ce dădu colțul, își schimbă cu totul atitudinea; scoase mâinile din buzunare, încetă să mai fluiera, își încheie nasturii jachetei, își îndreptă șapca și porni cu pași repezi.

Trenul tocmai sosise când el ajunse la gară, gâfâind ca un cal de curse și roșu ca racul după ce alergase prin soare.

„Să zicem că poartă panglici în păr și alte chestii din astea, ca toate fetele; cum s-o recunosc eu? Ce păcat că Fan m-a lăsat să vin singur!”, își spuse Tom, privind mulțimea care se revărsa pe peron, cam intimidat de numărul tinereilor care treceau pe lângă el. Cum nici una nu părea să caute pe cineva, nu intră în vorbă, mulțumindu-se să privească cu un aer de martir fiecare nou grup care apărea. „Ea este!”, își spuse nu peste mult timp, zărind o fată pretențios îmbrăcată, care stătea cu brațele încrucișate și cu o pălărie foarte mică cocoțată în vârful unui coc uriaș. „Cred că trebuie să vorbesc cu ea, așa că haide!” Și, făcându-și curaj, Tom se apropie încet de domnișoara, care arăta de parcă un vârtej de vânt îi zdrențuise hainele, atât era de încărcată de funde, panglici, dantele și pene.

– Nu vă supărați, vă numiți Polly Milton?, întrebă Tom timid, oprindu-se în fața necunoscutei înzorzonate.

– Nu, nu mă cheamă așa, răspunse tânăra, ținându-l cu o privire rece care îl făcu să amuțescă.

„Unde o fi?”, mârâi Tom, îndepărtându-se furios. Zgomotul unor pași grăbiți în spatele lui îl făcu să se întoarcă

tocmai la timp ca să vadă o fetiță cu chipul proaspăt, alergând pe peronul lung; s-ar fi zis că lucrul acesta o distra. Îi zâmbi și îi făcu semn cu geanta, iar el se opri s-o aștepte, întrebându-se: „Hei! Oare asta să fie Polly?”

Fetița se apropie cu mâna întinsă, cu o sclipire pe jumătate sfioasă, pe jumătate jucăușă în ochii albaștri, spunând întrebător:

– Tu ești Tom, nu-i așa?

– Da. Cum de m-ai recunoscut?

Și Tom se achită de obligația chinuitoare de a da mâna fără măcar să-și dea seama, de surprins ce era.

– Oh, Fan mi-a spus că ai părul creț, nasul mai deosebit, fluieri întruna, și că porți o șapcă gri trasă pe ochi; așa că te-am recunoscut imediat.

Și Polly dădu din cap prietenește, căci din politețe se abținuse să numească părul „roșu”, nasul „cârn”, iar șapca „ponosită”, toate făcând parte din descrierea din care Fanny avusese grijă să nu omită nimic.

– Unde îți sunt bagajele?, întrebă Tom, amintindu-și ce are de făcut, în clipa în care ea îi întinse geanta, pe care el uitase să se ofere să o ia.

– Tata mi-a spus să nu aștept pe nimeni să mă ajute, altfel pierd orice șansă să prind o șaretă; așa că i-am dat recipisa unui om, e acolo cu valiza mea.

Și Polly porni trăgând după ea o valiză modestă, urmată de Tom, puțin stânjenit din pricina comportamentului său nemanierat. „Nu e deloc o domnișoară pretențioasă, slavă Domnului! Fan nu mi-a spus că e atât de drăguță. Nu arată ca fetele de oraș și nici nu se poartă ca ele”, își zise, grăbindu-se s-o urmeze și privind mulțumit buclele de păr castaniu care săltau în fața lui.

În timp ce trăsura pornea, Polly se apucă să salte puțin pe bancheta cu arcuri, râzând de bucurie ca un copil.

– Tare îmi place să merg cu trăsurile astea drăguțe, să văd tot felul de lucruri frumoase și să mă simt bine, ție nu?, spuse ea, dar în clipa următoare luă un aer mai serios, de parcă și-ar fi amintit deodată că se află în vizită.

– Nu prea, făcu Tom, fără să fie atent la ce spune, căci închis în trăsura cu această fată străină nu se simțea deloc în largul lui.

– Ce mai face Fan? De ce nu a venit și ea?, întrebă Polly, încercând să pară serioasă și rezervată, deși ochii îi râdeau fără să vrea.

– De teamă să nu-și strice buclele!

Și Tom zâmbi, căci această mișealească trădare îl făcea să se simtă din nou stăpân pe sine.

– Noi doi nu ne supărăm pentru puțină ploaie. Îți sunt foarte recunoscătoare pentru că ai venit să mă aștept!

A fost drăguț din partea lui Polly să spună asta, iar Tom își dădu seama; căci ciuful lui roșcat era pentru el un subiect sensibil, iar culoarea arămie părea mai puțin stridentă alături de frumoasele bucle castanii ale lui Polly. Și apoi, nu făcuse decât să-i ducă geanta câțiva pași, dar iată că ea îi mulțumea! Se simți îndatorat și, într-un acces de siguranță de sine, îi oferă un pumn de alune, căci întotdeauna avea buzunarele pline cu aceste delicatese, astfel încât ar fi putut fi găsit oriunde s-ar fi dus după dâra de coji lăsate în urmă.

Dar, de îndată ce întinse mâna, își aminti că Fanny le considera de prost gust și simți că făcuse de râs întreaga familie. Își scoase capul pe geam și rămase așa atât de mult, încât Polly îl întrebă dacă se întâmplase ceva. „Pff! Cui îi

„pasă de o țărăncuță ca ea?”, se gândi Tom făcând pe omul mare; și apoi cheful de șotii puse stăpânire pe el.

– Vizitiul e cam băut; dar cred că e în stare să țină caii, răspunse băiatul pus pe șotii, luându-și un aer de resemnare calmă.

– E amețit? Vai de mine! Hai să ne dăm jos din trăsură! Caii sunt nărăvași? Panta e foarte mare aici; crezi că suntem în siguranță?, se agită biata Polly, deranjându-și bereta din blană de castor ca să-și scoată capul și să privească pe fereastra pe jumătate deschisă de pe partea ei.

– Sunt o mulțime de oameni care să ne ajute dacă se întâmplă ceva; dar poate ar fi mai bine să ies și să mă așez lângă el.

Tom radia de bucurie pentru că găsisese pe neașteptate această strălucită ieșire din situația incomodă.

– Oh, chiar te rog, dacă nu ți-e frică! Mama și-ar face griji dacă mi s-ar întâmpla ceva așa de departe de casă!, exclamă Polly, foarte speriată.

– Să nu-ți faci griji. Mă descurc eu și cu bătrânul, și cu caii.

Și, deschizând ușa, Tom urcă și apoi se făcu nevăzut, lăsându-și biata victimă să tremure în trăsură, pe când el se bucura afară de libertate și de alune, șezând lângă bătrânul care mâna liniștit.

Fanny coborî în goană ca s-o întâmpine pe „scumpa de Polly”, pe care Tom i-o prezentă cu binevoitoarele cuvinte „Ți-am adus-o!” și cu aerul unui vânător curajos, care își etalează trofeeile câștigate cu mare dibăcie. Polly a fost imediat condusă la etaj; și, după ce execută un fel de pas de dans, târșâindu-și de două ori picioarele pe covorașul de la intrare, Tom se retrase în sufragerie, ca

să-și revină din epuizare mâncând o jumătate de duzină de fursecuri.

– Nu ești moartă de oboseală? Nu vrei să te întinzi?, întreabă Fanny, șezând pe marginea patului în camera lui Polly și trăncănind întruna, în timp ce se uita cu luare-aminte la toate lucrurile prietenei sale.

– Nici un pic. Mi-a plăcut drumul și nu am avut nici un fel de necazuri, doar că vizitiul era amețit; dar a ieșit Tom și a avut grijă de el, așa că nu m-am speriat prea tare, răspunse Polly cu naivitate, în timp ce-și scotea haina modestă, dar călduroasă, și bereta simplă, fără nici un fel de pene.

– Nici vorbă! Nu era amețit; Tom a făcut asta numai ca să scape de tine. Nu poate suferi fetele, zise Fanny cu condescendență.

– Așa? Mie mi s-a părut foarte drăguț și prietenos!

Și Polly făcu ochii mari de mirare.

– E un puști nesuferit, dragă; și, dacă vei avea de-a face cu el, o să te enerveze la culme. Toți băieții sunt oribili; dar el e cel mai oribil băiat pe care l-am văzut vreodată.

Fanny mergea la o școală la modă, unde tinerele domnișoare erau atât de ocupate să învețe franceza, germana și italiana, încât nu le mai rămânea timp să se exprime corect în limba lor. Cu încrederea șubrezită, Polly hotărî în sinea ei să-l evite pe Tom și schimbă subiectul. Privind cu admirație camera mare și frumoasă, exclamă:

– Ce frumoasă este! Nu am mai dormit într-un pat cu baldachin, nici nu am mai avut o măsuță de toaletă atât de elegantă!

– Mă bucur că-ți place, dar te rog, nu cumva să spui așa ceva în fața altor fete!, răspunse Fanny, dorindu-și în sinea ei ca Polly să poarte cercei, ca toate celelalte.

– De ce nu?, o întrebă fata de la țară pe cea de la oraș, mirându-se de ce ar fi o greșeală să-ți placă lucrurile frumoase ale altora și să le-o spui.

– A, râd de orice li se pare cât de cât ciudat, și nu e deloc plăcut.

Fanny nu pronunțase cuvântul „provincial”, dar asta voise să spună, iar Polly se simți stânjenită. Își netezi gânditoare șorțulețul de mătase neagră și se hotărî să nu pomească nimic de locuința ei, dacă putea evita subiectul.

– Eu răcesc ușor, mama spune că nu e nevoie să merg la școală în fiecare zi cât timp ești tu aici, numai de două sau de trei ori pe săptămână, ca să țin pasul la muzică și la franceză. Poți să vii și tu, dacă vrei; așa a spus tata. Hai, vino, e foarte distractiv!, strigă Fanny, surprinzând-o pe prietena ei cu această plăcere de a merge la școală.

– Mi-e cam teamă, dacă toate fetele se îmbracă la fel de bine ca tine și știu la fel de multe lucruri, zise Polly, începând să se simtă intimidată.

– Ce copilărie! Nu trebuie să te gândești la asta. Mă ocup eu de tine, o să te aranjez ca să nu arăți prea ciudat.

– Sunt ciudată?, întrebă Polly, atinsă de acest cuvânt și sperând că nu era un semn prea rău.

– Ești o scumpă și cu mult mai drăguță decât vara trecută, doar că ai fost crescută altfel decât noi; deci nu te porți întotdeauna ca noi, vezi tu?, începu Fanny, găsind că este destul de greu să explice.

– Cum adică altfel?, întrebă Polly iarăși, pentru că îi plăcea să lămurească lucrurile.

– Păi, de exemplu, te îmbraci ca o fetiță.

– Asta și sunt; de ce nu?

Polly se uită la rochița ei simplă de lână albastră, la ghețele butucănoase și la părul tuns scurt, cu un aer nedumerit.

– Ai paisprezece ani; la vârsta asta ne considerăm domnișoare, continuă Fanny, studiindu-și cu satisfacție părul coafat în sus, cu breton cârlionțat pe frunte și cu o șuviță lungă și ondulată lăsată pe spate; și costumul negru cu vișiniu, cu o fundă mare, o mică crinolină, nasturi strălucitori, broderii, rozete și câte altele...

Purta medalion la gât, cercei strălucitori în urechi, ceas cu lanț la talie și câteva inele pe mâinile care ar fi fost mai bine să se înfrumusețeze cu apă și cu săpun.

Polly privi de la una la alta și se gândi că Fanny arăta de fapt mai ciudat decât ea; căci Polly locuia într-un orașel liniștit de provincie și știa foarte puține despre moda de la oraș. Era mai impresionată de eleganța din jur, pentru că nu mai văzuse până atunci casa lui Fanny, cu care făcuse cunoștință pe când Fanny se afla în vizită la o prietenă care locuia în apropiere de Polly. Totuși nu se lăsă tulburată de contrastul dintre înfățișarea ei și cea a lui Fan; peste câteva clipe, râse și zise fără supărare:

– Mamei îi place să mă îmbrac simplu, pe mine nu mă deranjează. Nici nu aș ști ce să fac dacă aș fi îmbrăcată ca tine. Nu uiți niciodată să-ți ridici funda de la spate și să-ți aranjezi fustele acelea înfoiate când te așezi pe scaun?

Dar, înainte ca Fanny să apuce să răspundă, un țipăt venit de la parter le întrerupse.

– E doar Maud, se agită cât e ziua de lungă, începu Fanny; însă abia terminase de vorbit, când ușa se izbi de perete, și o fetiță de șase sau șapte ani intra urlând.

Se opri văzând-o pe Polly, o privi ținută o clipă, și apoi își reluă urletele exact de unde rămăsese și se aruncă în poala lui Fanny, strigând furioasă:

– Tom rhâde de mine! Spune-i să terhmine!

– Ce ai făcut de l-ai stârnit? Nu mai țipa așa, ai s-o spe-
rii pe Polly!

Și Fan îi dădu un brânci îngerașului, având ca motiv
explicația:

– Am zis doarh că am mâncat gheață asearhă la petr-
hecerhe, și el a rhâs!

– Înghețată, copile!

Și Fanny urmă reprobabilul exemplu dat de Tom.

– Nu-mi pasă! Erha rhece; și am pus-o pe șemineu, și
atunci s-a făcut mai bună; da' Willy Bliss a vârșat-o pe
rhochița mea nouă!

Și Maud începu iarăși să se vaite, după atâtea nenoro-
ciri.

– Hai, du-te la Katy! Ești tare supărăcioasă azi!, zise
Fanny, împingând-o la o parte.

– Katy nu mă distrhează; și eu am nevoie de distrhații,
fiindcă sunt nerhvoasă; așa a zis mama!, suspină Maud,
evident convinsă că nervozitatea ar fi o maladie foarte
interesantă.

– Vino jos la masă, atunci; asta o să te distreze.

Și Fanny se ridică, aranjându-se așa cum o pasăre își
aranjează penele înainte de a-și lua zborul.

Polly spera că „puștiul nesuferit” nu va fi acolo; dar era,
și o fixă cu privirea cât dură cina, în modul cel mai ener-
vant. Domnul Shaw, un gentleman care părea foarte ocu-
pat, zise: „Ce mai faci, draga mea? Sper să te simți bine la
noi”, iar apoi păru să uite de ea cu totul. Doamna Shaw, o
femeie palidă și nervoasă, își întâmpină mica vizitatoare
cu amabilitate, având grijă să nu-i lipsească nimic. Bunica,
madame Shaw, o persoană în vârstă și tăcută, purtând o
bonetă impunătoare, exclamă văzând-o pe Polly:

– Doamne! Este leit mama ei – la fel de drăguță! Ce
mai face mama, scumpo?, studiind-o apoi pe noua-venită
pe deasupra ochelarilor, încât, sub privirile bunicii și ale
lui Tom, biata Polly își pierdu pofta de mâncare.

Fanny sporovăia ca o coțofană, iar Maud se tot agita,
până ce Tom propuse să o bage sub capacul de pe tava cea
mare, ceea ce produse o adevărată explozie de nervi, iar
mica domnișoară a trebuit luată pe sus și dusă de acolo de
răbdătoarea Katy. Era o cină cam stânjenitoare, iar Polly
se bucură mult când se termină. Fiecare se duse să-și va-
dă de treburile; și, după ce făcu onorurile casei, Fan plecă la
croitoreasă, lăsând-o pe Polly să își petreacă timpul în sa-
lonul cel mare.

Polly se bucura să fie singură câteva minute; după ce
privi cu atenție toate lucrșoarele frumoase din jur, înce-
pu să se plimbe pe covorul moale, înflorat, fredonând în-
cet, în timp ce lumina zilei scădea și numai licărul roșiatic
al focului mai umplea încăperea. Nu după mult timp Ma-
dame intră încet și se așeză în fotoliu, spunând:

– Asta este o melodie veche, frumoasă; cântă-mi-o,
draga mea. Nu am mai auzit-o de mult.

Lui Polly nu-i plăcea să cânte în fața străinilor, pentru
că nu primise alte lecții în afara celor câteva pe care i le pu-
tea da mama ei, mereu ocupată; în schimb fusese învățată
să arate cel mai mare respect vârstnicilor și, neavând vre-
un motiv să refuze, se duse direct la pian și făcu ceea ce i
se ceruse.

– Este o plăcere să ascult muzica asta. Mai cântă, dra-
gă, zise Madame cu vocea ei blândă, când Polly sfârși.

Mulțumită de aceste laude, Polly cântă mai departe cu
o voce subțire și proaspătă, care mergea drept la inima ce-